ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 56.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 13-го Іюля — 1837 — *Wilno. Wtorek. 13-go Lipca.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 6-го Іюля.

Придворныя Извѣстія.

Въ прошедшее Воскресенье, 27 Іюня, Государь Императоръ изволилъ принимать въ аудіенціи, въ Петергофѣ, Г-на *Мильбенка*, Полномочнаго Министра Ея Величества Королевы Великобританской, который имѣлъ честь поднести Его Величеству извѣстительныя грамоты о кончинѣ Его Величества Короля *Вильгельма IV*, и о вступленіи Ея Величества Королевы *Александры Викторіи* на престолъ Соединеннаго Королевства Великобританіи и Ирландіи. Послѣ этой аудіенціи, Г. *Мильбенкъ* удостоился быть принятымъ Ея Императорскимъ Величествомъ.

— Баронъ *Пальмстіерна* Чрезвычайный Посланникъ и Полномочный Министръ Короля Швеціи и Норвегіи, который по возвращеніи къ своему посту послѣ нѣсколько мѣсячнаго отпуска, имѣлъ уже аудіенцію у Его Императорскаго Величества, въ послѣдній четвергъ 1 Іюля имѣлъ честь представляться Ея Императорскому Величеству въ Петергофскомъ Дворцѣ.

Въ сей же день удостоились представляться Его Императорскому Величеству въ Петергофскомъ Дворцѣ, Гр. *д'Удедо* Перъ Франціи, Баронъ *д'Эндъ* прежній Церемоніймейстеръ Велико-Герцогскаго Баденскаго двора, Баронъ Просперъ *Барантъ* сынъ Французскаго Посланника, Виконтъ *Жюльвекуръ*, Французскій путешественникъ и Баронъ *Сарахага-Урія* бывшій Офицеръ Баденской службы. Всѣ сіи особы, а также Генералъ-Лейтенантъ Австрійской службы Баронъ *Гаммерштейнъ* имѣли потомъ честь быть принятыми Государынею Императрицею. (*J. de St. P.*)

Высочайшимъ Именнымъ указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами *Ордена Св. Анны второй степени, украшеннаго Императорскою короною*, Почетный Смотритель Саранскаго Уѣзднаго Училища, Коллежскій Совѣтникъ *Нечаевъ*; — *второй степени*, Ординарный Профессоръ Казанскаго Университета, Статскій Совѣтникъ *Эрдманъ*. (*Г. И*)

— Высочайшимъ Приказомъ, 22-го Іюня, состоящій по Арміи Генералъ-Маіоръ *Мартыновъ 3-й*, назначенъ Казначеемъ Капитула Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ.

— Правитель Канцеляріи Новороссійскаго и Бессарабскаго Генералъ-Губернатора, Статскій Совѣтникъ *Фабръ*, Всемилостивѣйше пожалованъ въ Дѣйствительные Статскіе Совѣтники, и причисленъ къ Министерству Внутреннихъ Дѣлъ.

— Его Императорское Величество, въ 11 й день минувшаго Мая, въ слѣдствіе представленія Г. Министра Финансовъ, разсмотрѣннаго въ Комитетѣ Гг. Министровъ, Высочайше соизволилъ на дозволеніе Генералъ-Адъютанту Графу *Воронцову*, Дѣйствительному Статскому Совѣтнику *Левшину*, Статскому Совѣтнику *Лагинову*, Графу Василію *Бобринскому*, Коммерціи-Совѣтнику *Логинову* и Одесскимъ куп-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, dnia 6-go Lipca.

Nowiny Dworu.

W przeszłą Niedzielę, 27-go Czerwca, Cesarz Jego Mość, raczył dawać posłuchanie w Peterhoffie, Panu *Milbank*, Pełnomocnemu Ministrowi Nayjaśnieyszey Królowey Wielkiey Brytanii, który miał honor złożyć Nayjaśnieyszemu Panu listy, uwiadamiające o śmierci Nayjaśnieyszego Króla *Wilhelma IV*, i o wstąpieniu Nayjaśnieyszey Królowey *Alexandry Wiktoryi* na tron Połączonego Królewstwa Brytanii Wielkiey i Irlandyi. Po tém posłuchaniu, P. *Milbank* zaszczycony został przyjęciem Nayjaśnieyszey Cesarzowey Jey Mości.

— Baron *Palmstjerna*, Poseł Nadzwyczayny i Minister Pełnomocny Króla Jmci Szwecyi i Norwegii, który od powrótu do mieysca swego urzędowania miał już audyencyą u Jego Cesarskiey Mości, w ostatni Czwartek 1 Lipca miał honor bydź przyymowanym przez Jey Cesarską Mość w pałacu Peterhoffskim.

Tegoż dnia mieli szczęście bydź prezentowanemi Jego Cesarskiey Mości w pałacu Peterhoffskim, Hr. *d'Houdedot*, Par Francyi, Baron *d'Ende*, dawnieyszy Mistrz obrzędow Wielkiego Xięcia Badeńskiego, Baron Prosper *de Barante*, syn Ambassadora Francyi, Wice-Hrabia *Julvécourt*, wojażer Francuzki i Baron *Sarachaga-Uria*, dawnieyszy oficer w służbie Badeńskiey. Też osoby a takoż Baron *Hammerstein*, Jenerał-Porucznik służby Austryackiey, mieli honor bydź prezentowanemi Cesarzowey Jey Mości. (*J. de St. P.*)

Przez Naywyższy Imienny Ukaz, do Kapituły Rossyyskich Cesarskich i Królewskich Orderów, Nayłaskawiey mianowani Kawalerami *Orderu Sw. Anny drugiego stopnia Cesarską Koroną ozdobionego*, Honorowy Dozorca Sarańskiey szkoły powiatowey, Radźca Kollegialny *Nieczajew*: — *drugiego stopnia*, Zwyczayny Professor Kazańskiego Uniwersytetu, Radźca Stanu *Erdmann*. (*R. I.*)

— Przez Naywyższy Rozkaz dzienny, 22-go Czerwca, liczący się w Armii Jenerał-Major *Martynow 3-ci*, naznaczony Podskarbim Kapituły Rossyyskich Cesarskich i Królewskich Orderów.

— Rządzca Kancellaryi Noworossyyskiego i Bessarabskiego Jenerał-Gubernatora, Radźca Stanu *Fabr*, Nayłaskawiey mianowany Rzeczywistym Radźcą Stanu i policzony do Ministeryum Spraw Wewnętrznych.

— Jego Cesarska Mość, dnia 11 zeszłego Maja, na skutek przedstawienia P. Ministra Skarbu, rozpatrzonego w Komitecie PP. Ministrów, Naywyżey zezwolił na dozwolenie Jenerał-Adjutantowi Hrabi *Woroncowu*, Rzeczywistemu Radźcy Stanu *Lewszinowi*, Radźcy Stanu *Łaczynowu*, Hrabi Bazylemu *Bobrińskiemu*, Radźcy Handlowemu *Łoginowu* i Odesskim kupcom *Walterowi* i kom., *Rodokanaki*, *Kortazi* i *Hurowiczo*-

цамъ *Вальтеру* и Комп., *Родоконаки*, *Кортаци* и *Гуровицу*, учредить компанію на акціяхъ, для устройства, въ Херсонской Губерніи, гдѣ окажется удобнымъ, завода для рафированія Американскаго сахарнаго песка, и утвердить представленный ими на сей конецъ Уставъ таковой компаніи.

Тюмень, 7-го Іюня.

31-го Мая, въ восемъ часовъ вечера, Его Императорское Высочество, Государь Наслѣдникъ изволилъ осчастливить сей городъ своимъ прибытіемъ.

Наканунѣ прибытія, уже рѣдкіе оставались въ городѣ, но почти всѣ были внѣ онаго на стражѣ ожиданія. Собралось множество жителей, какъ Христіанъ, такъ и Магометанъ, изъ разныхъ округовъ, сверхъ Тюменскаго, изъ Туринска, Ирбити и Ялуторовска, дабы дважды насладиться лицезрѣніемъ. Весьма многіе ночевали за городомъ, и дождались тамъ дня торжественнаго, незабвеннаго, въ который съ самаго ранняго утра по всѣмъ улицамъ города потянулись необозримые ряды обоего пола жителей, торопящихся въ срѣтеніе, и составляющихъ у заставы общую массу, какъ одно великое семейство, устремляющее неподвижные взоры свои въ сторону ожиданія. Проѣхалъ первый вѣстникъ, фельдъегерь; прокатилась передовая коляска. Въ это время (послѣ продолжительной, сухой погоды), легкій дождь, какъ нарочно ниспосланный въ благословеніе Божіе, орошаетъ путь Августѣйшаго Путешественника. И вотъ, на отдаленной возвышенности показался экипажъ, другой, третій — Ѣдетъ! ѣдетъ! закричалъ народъ. Закипѣли сердца. Настала благоговѣйная тишина. Ѣдущіе въ первомъ экипажѣ объявили, что во второмъ приближается Наслѣдникъ Всероссійскаго Престола. Экипажъ приблизился и остановился у заставы. Жители Сибири имѣютъ неслыханное счастіе узрѣть на своей родинѣ того, кому опредѣлены они во власть промысломъ Божіимъ; многіе пали на колѣни, не боязнію, но благоговѣніемъ движимые. Начавшійся въ святыхъ храмахъ колокольный звонъ, усугубилъ благоговѣніе подданныхъ. Экипажъ двинулся. Ура! раздалось первое, радостное во вратахъ Сибири. Ура!....

Магометане единодушно кричали: Алла! знаменуя симъ моленіе ихъ за Государя.

Въ городѣ, Августѣйшій Посѣтитель, проѣзжая мимо церкви, приказалъ остановиться, вышелъ изъ коляски, съ благоговѣніемъ поцѣловалъ крестъ въ рукахъ священника; вошелъ въ церковь, и при возглашеніи многолѣтія Августѣйшему Дому, умилялъ сердца молящихся своимъ примѣрнымъ благочестіемъ. Казалось, внутренно бесѣдовалъ онъ съ самимъ Богомъ. По выходѣ изъ церкви, народъ сопровождалъ его до квартиры, у подъѣзда которой Градской Глава (хозяинъ дома), и хозяйка, имѣли счастіе поднести хлѣбъ и соль. — Можно только чувствовать, съ какимъ торжествомъ волновался народъ, когда Августѣйшій Наслѣдникъ подходилъ къ окнамъ, а выразить сіе нѣтъ возможности! — При взглядѣ изъ квартиры Его Высочества, улица и площадь были унизаны радостными лицами съ отверстными объятіями и громкими восклицаніями незабвеннаго ура! Крыши сосѣднихъ строеній, окна, балконы, заплоты, все, на чемъ только можно было держаться, покрыты были жаждущими лицезрѣнія. Въ продолженіе ночи, городъ былъ иллюминованъ. 1-го Іюня, въ пять часовъ утра, Его Высочество, Всемилостивѣйше пожаловавъ хозяину квартиры брилліантовый перстень, и не оставивъ безъ высокаго вниманія и щедроты своей бѣдныхъ и вообще угнетенныхъ несчастнымъ жребіемъ, изволилъ, при колокольномъ звонѣ и народныхъ восклицаніяхъ, переправиться по рѣкѣ, въ нарочно устроенной шлюбкѣ, на трактъ Тобольскій, удаленный отъ городовой пристани на семъ верстъ чрезвычайнымъ въ нынѣшнее время разлитіемъ рѣки. По всему городу, оба берега Туры были усѣяны провожающими и благословляющими Августѣйшаго путешественника. Многіе, бывшіе на горѣ, дождались и увидѣли, какъ шлюбка остановилась при устроенной отъ города пристани, какъ коляски скрылись за горизонтъ.

Достопамятнымъ знакомъ навсегда будетъ и то, что Его Высочество, на шлюбкѣ, у мѣста, гдѣ бесѣдовалъ при переправѣ, соизволилъ оставить слѣдующую собственноручную надпись: „Александръ 1-го Іюня 1837 года.“

4-го числа сего же Іюня, у градской пристани, на большомъ чрезъ Тюменку мостѣ на взвозахъ, по обѣимъ берегамъ Туры и на горѣ, многочисленное стеченіе жителей обоего пола, съ наступленіемъ ночи, при иллюминаціи, имѣло новое, невыразимое счастіе встрѣтить и сопровождать до квартиры Августѣйшаго Наслѣдника; а 5-го числа, въ шестомъ часу утра, Его Высочество, явивъ бѣднымъ и

wi, zawiązania kompanii na akcyach, dla założenia w Gubernii Chersońskiey, gdzie się okaże dogodném, fabryki rafinowania Amerykańskiey cukrowey mąki, i utwierdzić przedstawioną przez nich na ten cel ustawę tey kompanii.

Tiumeń, 7-go Czerwca.

Dnia 31 Maja, o godzinie ósmey wieczorem, Jego Cesarska Wysokość Cesarzewicz Następca raczył uszczęśliwić to miasto swojém przybyciem.

W wigilią przybycia, rzadko już kto pozostał w mieście, ale wszyscy prawie byli za miastem na straży oczekiwania. Zgromadziło się mnóztwo mieszkańców, tak Chrześcian, jako i Mahometanów z różnych okręgów, oprócz Tiumeńskiego, z Turyńska, Irbitu i Jałutorowska, ażeby dwakroć nacieszyć się z widzenia oblicza. Bardzo wielu nocowało za miastem, i doczekali się tam dnia uroczystego, wiekopomnego, w którym od samego rozświtu po wszystkich ulicach miasta przeciągnęły się nie ścignione okiem szeregi obojey płci mieszkańców, śpieszących na spotkanie i formujących u rogatki ogólną massę, jak jedna wielka familia, która nieruchome swe oczy zwróciła ku stronie oczekiwania. Przejechał pierwszy goniec, Feldjeger; przebiegł przodowy pojazd. W tym czasie (po długiey suchey pogodzie), mały deszcz, jakby umyślnie zesłany na znak Bozkiego błogosławieństwa, pokrapia drogę Nayjaśnieyszego Podróżnika. I oto, na odległym wzgórku ukazał się pojazd, drugi, trzeci — Jedzie! jedzie! zakrzyczał lud. Zawrzały serca. Nastąpiła głęboka cisza. Jadący w pierwszym pojeździe oznaymili, że w drugim zbliża się Następca Tronu Wszech-Rossyy. Pojazd zbliżył się i zatrzymał u rogatki. Mieszkańcy Syberyi mają za niesłychane szczęście oglądać na swey ziemi tego, czyjey władzy Opatrzność Bozka ich powierzyła; wielu padło na kolana, nie bojaźnią, ale uszanowaniem przejęci. Rozpoczęte w świątyniach bicie we dzwony, powiększyło pobożność poddanych. Pojazd się ruszył. Ura! pierwsze, radośne rozległo się we wrotach Syberyi. Ura!.....

Mahometanie jednogłośnie wykrzykiwali: Allah! wyrażając przez to swe modły za Monarchę.

W mieście, Nayjaśnieyszy Gość przejeżdżając mimo cerkwi, rozkazał zatrzymać się, wysiadł z pojazdu, i z pobożnością ucałował Krzyż w ręku Kapłana; wszedł do cerkwi, i przy zaśpiewaniu mnogich lat Nayjaśnieyszemu Domowi, rozrzewniał serca modlących się swoją przykładną pobożnością. Zdawało się, że w duchu rozmawiał z samym Bogiem. Po wyyściu z cerkwi, lud przeprowadzał Go do kwatery, u ganku którey, Głowa Miasta (właściciel domu) i gospodyni, mieli szczęście ofiarować chleb-sól. — Czuć tylko można, z jaką uroczystością poruszał się lud, kiedy Nayjaśnieyszy Następca zbliżał się do okien, wyrazić zaś tego nie podobna! — Za weyrzeniem z kwatery Jego Wysokości, ulica i plac były napełnione radośnemi twarzami z otwartemi objęciami i głośnemi okrzykami pamiętnego ura! Dachy sąsiednich domów, okna, balkony, parkany, wszystko, na czém tylko można się było trzymać, pokryte były pragnącemi oglądać oblicze. — Przez całą noc, miasto było oświecone. Dnia 1-go Czerwca, o godzinie piątey zrana, Jego Wysokość, nayłaskawiey udarowawszy gospodarza domu brylantowym pierścieniem, i nie zostawiwszy bez wysokich względów i swojey hoyności ubogich i w powszechności dotkniętych nieszczęśliwym losem, raczył śród bicia dzwonów i powszechnych okrzyków, przeprawić się przez rzekę, w umyślnie wybudowaney szalupie na trakt Tobolski, oddalony od mieskiey przystani o siedm wiorst przez nadzwyczayny w teraźnieyszym roku wylew rzeki. W całém mieście, oba brzegi Tury były napełnione przeprowadzającemi i błogosławiącemi Nayjaśnieyszego Gościa. Wielu, którzy byli na górze, doczekali się i uyrzeli, jak szalupa zatrzymała się przy urządzoney od miasta przystani, jak pojazdy za horyzont się skryły.

Wiekuistą nazawsze pamiątką będzie i to, że Jego Wysokość, na szalupie, w mieyscu, gdzie rozmawiał przy przeprawie, raczył zostawić następujący własnoręczny napis: „Alexander 1-go Czerwa 1837 roku.“

Dnia 4-go Czerwca, u mieskiey przystani, na wielkim przez Tiumenkę moście na wjazdach, po obu brzegach Tury i na górze, wielkie zebranie mieszkańców płci obojey za nadeyściem nocy, przy zapaleniu illuminacyi, miało nowe nieopisane szczęście spotkać i przeprowadzać do kwatery Następcę; a dnia 5-go, o godzinie szóstey zrana, Jego Wysokość, okazawszy ludziom ubogim i nieszczęśliwym nowe wielkie szczodroty i ła-

несчастнымъ людямъ новыя сугубыя щедроты и милости, изволилъ отправиться по тракту въ Ялуторовскъ, при многочисленномъ стеченіи народа.

6-го числа, въ день праздника Св. Троицы, въ Тюменскомъ Святотроицкомъ монастырѣ, послѣ Божественной Литургіи, Архимандритъ Владиміръ соборнѣ и съ необыкновеннымъ числомъ молящихся, совершалъ молебствіе о благоденствіи Державнѣйшаго Государя Императора, Государя Наслѣдника, озарившаго страну сію подобно радостному свѣту небесному, и всего Августѣйшаго Дома, благословившаго для блага подданыхъ столь дальнее и многотрудное Августѣйшее путешествіе, на вѣки незабвенное. (*С. П*)

Одесса, 18 го Іюня.

По извѣстіямъ, полученнымъ изъ Вознесенска, въ наступающемъ Августѣ мѣсяцѣ послѣдуетъ въ окрестностяхъ этого города Высочайшій смотръ всей резервной кавалеріи. Приготовленія къ этому смотру и къ соединеннымъ съ нимъ большимъ кавалерійскимъ маневрамъ производятся уже съ нѣкотораго времени съ величайшею дѣятельностію.

Прибытія въ Вознесенскъ Ихъ Величествъ Государя Императора и Государыни Императрицы ожидаютъ, по дошедшимъ оттуда свѣдѣніямъ, во второй половинѣ Августа. Его Императорское Высочество Государь Цесаревичъ Наслѣдникъ присоединится тамъ тогда-же къ Августѣйшимъ своимъ Родителямъ, по совершеніи предположеннаго до того времени путешествія по Имперіи. Пріѣздъ части Императорскаго Двора и многихъ знатныхъ иностранныхъ особъ увеличитъ блескъ посѣщенія южнаго края Россіи Высочайшею Фамиліею.

Въ окрестностяхъ Вознесенска собрано будетъ къ Высочайшему смотру 350 эскадроновъ кавалеріи, изъ всѣхъ военныхъ поселеній и изъ другихъ корпусовъ; сверхъ того, 28 батальоновъ пѣхоты, сформированныхъ изъ находящихся въ безсрочномъ отпуску воиновъ, выслужившихъ не менѣе 20 лѣтъ въ дѣйствительной службѣ,— и 164 орудія конной артиллеріи. Войска, назначенныя къ смотру, въ скоромъ времени начнутъ стагиваться къ общему сборному мѣсту. Масса кавалеріи, которая будетъ собрана въ окрестностяхъ Вознесенска, будетъ самая многочисленная, которая когда либо маневрировала на одной равнинѣ, со времени учрежденія регулярныхъ войскъ въ Европѣ. Маневры ея продолжатся нѣсколько дней и, безъ сомнѣнія, представятъ зрѣлище, достойное вниманія ожидаемыхъ тамъ Августѣйшихъ и Высокихъ посѣтителей.

Полагаютъ, что Ихъ Императорскія Величества, по окончаніи маневровъ, изволятъ слѣдовать къ берегамъ Чернаго моря и въ Крымъ, и что Его Величество Государь Императоръ изволитъ также осмотрѣть потомъ Черноморскій флотъ и разныя работы, производимыя въ Николаевѣ и Севастополѣ. (*О. В.*)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 12-го Іюля.

Слышно, что Министръ иностранныхъ дѣлъ Баронъ *Вертеръ*, послѣдуетъ за Королемъ въ Теплицъ, куда какъ извѣстно прибылъ уже Намѣстникъ Царства Польскаго Князь Варшавскій, и ожидаютъ Австрійскаго Канцлера Князя *Меттерниха*.

— Наслѣдный Принцъ съ супругою намѣренъ прибыть въ Мюнхенъ до начатія еще тамъ большихъ нынѣшнихъ военныхъ маневровъ. О путешествіи предполагаемомъ въ Италію, ничего теперь не слышно. (*G. C.*)

Швеція и Норвегія.

Стокгольмъ, 4-го Іюля.

Отъ нашего Наслѣднаго Принца безпрестанно получаются изъ Эмса благопріятныя извѣстія. Его Кор. Высоч. между прочимъ принималъ посѣщеніе Великаго Князя Россійскаго МИХАИЛА ПАВЛОВИЧА, который изволилъ обѣдать у Наслѣднаго Принца. Е. Кор. Высоч. думаетъ отправиться 9-го ч. изъ Эмса въ Висбаденъ. Сегодня, въ день рожденія Наслѣднаго Принца у Короля въ замкѣ Дроттингольмъ, былъ большой обѣдъ. (*A.P.S.Z.*)

Австрія.

Вѣна, 28-го Іюня.

По официіальному донесенію лекарей, причиною болѣзни господствующей въ Терезіанской Академіи, есть родъ животной отравы воды въ колодезяхъ. Предпринятые опыты убѣдили, что каналъ отхожихъ мѣстъ въ связи съ колодеземъ на дворѣ академіи а потому и наполняетъ его убійственными испареніями. Подобная отрава колодезной воды, случалась уже нѣсколько разъ въ Вѣнѣ въ 1811 году и многихъ лишила жизни. Безпрестанные дожди въ Апрѣлѣ и Маѣ

ski, raczył udać się traktem do Jałutorowska, śrzód licznego zgromadzenia ludu.

Dnia 6-go Czerwca, w dniu Zesłania Ducha Swiętego, w Tiumeńskim Swiętey Tróycy monastérze, po Liturgii Swiętey, Archimandryta Włodzimierz sobornie z niezwyczayną liczbą modlących się odprawował modły o pomyślność Naypotężnieyszego Cesarza Jego Mości, Cesarzewicza Następcy, który oświecił ten kray, jakby radośne światło niebieskie, i całego Nayjaśnieyszego Domu, który błogosławił dla dobra poddanych tak daleką i wielą napełnioną trudnościami Wysoką podróż, na wieki pamiętną. (*P. P.*)

Odessa, 18-go Czerwca.

Podług wiadomości, z Wozneseńska otrzymanych, w następującym Sierpniu będzie się odbywał w okolicach tego miasta, Naywyższy przegląd całey kawaleryi odwodowey. Przygotowania do tego przeglądu i do połączonych z nim wielkich manewrow jazdy robią się już od niejakiego czasu z wielką czynnością.

Przybycia do Wozneseńska Nayjaśnieyszych Państwa Cesarza Jego Mości i Cesarzowey Jey Mości oczekują, podług doszłych ztamtąd wiadomości, w drugiey połowie Sierpnia. Jego Cesarska Wysokość Pan Następca Cesarzewicz przyłączy się tam w tymże czasie do Nayjaśnieyszych swoich Rodziców, po odbyciu zamierzoney do tego czasu podróży po Cesarstwie. Przyjazd części Cesarskiego Dworu i wielu znakomitych osób zagranicznych powiększy świetność odwiedzenia południowego kraju Rossyi przez Nayjaśnieyszą Familią.

W okolicach Wozneseńska będzie zebrano na przegląd Naywyższy 350 szwadronow kawaleryi, ze wszystkich woyskowych osiedleń i z innych korpusow; nadto, 28 bataljonow piechoty, złożonych ze znaydujących się na nieograniczonym urlopie wojownikow, którzy wysłużyli niemniey 20 lat w służbie rzeczywistey, — i 164 dział konney artylleryi. Woyska, naznaczone do przeglądu, w krótkim czasie zaczną się ściągać na przeznaczone mieysca zebrania. Massa kawaleryi, która będzie zebrana w okolicach Wozneseńska, będzie nayliczniejsza, jak kiedykolwiek mogła manewrować na jedney równinie, od czasu urządzenia regularnych woysk w Europie. Manewry będą trwały dni kilka, i, bez wątpienia, przedstawią widok godny uwagi spodziewanych tam Nayjaśnieyszych i Wysokich Gości.

Powiadają, że Nayjaśnieysi Państwo, po skończonych manewrach, raczą udać się ku brzegom morza Czarnego i do Krymu, i że Jego Cesarska Mość raczy także oglądać Czarnomorską Flotę i różne roboty, odbywające się w Nikołajewie i Sewastopolu. (*G. O.*)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Berlin, dnia 12 Lipca.

Słychać, że Baron *Werther*, nasz Minister interessów zagranicznych, pojedzie za Królem do Cieplic, gdzie, jak wiadomo, przybył już Namiestnik Królestwa Polskiego Xiąże Warszawski, a spodziewany jest Kanclerz Austryacki, Xiąże *Metternich*.

— Królewicz Następca tronu ma bydź z dostoyną małżonką swoją w Monachium, przed rozpoczęciem tamże wielkich tegorocznych obrótów woyska. O podróży zamierzoney do Włoch ucichło tym razem. (*G. C.*)

Szwecya i Norwegia.

Sztokolm, 4-go Lipca.

Od naszego Xięcia Następcy otrzymujemy z Ems ciągle pomyślne wiadomości. J. Kr. Wys., między innemi, otrzymał odwiedzenie Wielkiego Xięcia Rossyyskiego MICHAŁA PAWŁOWICZA, który u Xięcia Następcy obiadował. J. Kr. Wys. zamyśla dnia 9 udać się z Ems do Wiesbaden. Dzisia, jako w dzień urodzin Xięcia Następcy, u Króla w zamku Drottingholm, był wielki obiad. (*A.P.S.Z.*)

Austrya.

Wiedeń, dnia 28 Czerwca.

Podług urzędowego zeznania lekarzy, przyczyną choroby panującey w Akademii Terezyyskiey, jest rodzay źwierzęcego zatrucia wody studniowey. Zaczęto kopać i pokazało się, że kanał kloakowy jest w związku ze studnią na dziedzińcu Akademii, i napełnia ją zabóyczemi wyziewami. Podobneż zatrucie wody studzienney zdarzyło się już kilka razy w Wiedniu 1811 r., i wiele osób życia pozbawiło. Ciągłe ulewy w Kwietniu i Maju b. r. rozmiękczając ziemię, przyczyniły się

с. г., дѣлая мягче землю, много содѣйствовали къ удобнѣйшему сказанному сообщенію колодезя съ отхожими каналами.

— Пятнадцатое собраніе естествоиспытателей и лѣкарей Нѣмецкихъ, съ Императорскаго дозволенія, происходить будетъ въ семъ году въ Прагѣ. Первое засѣданіе начнется 18 Сентября.

— Секретарь Англійскаго посольства, Сиръ Давидъ *Уркартъ*, возвращаясь изъ Истамбула въ Лондонъ, сюда прибылъ. (*G. C.*)

Франція.

Парижъ, 4-го Іюля.

Г. Викторъ *Гюго* наименованъ Офицеромъ, а Г. Александръ *Дюма* Кавалеромъ Почетнаго Легіона.

— Сегодняшніе журналы почти исключительно наполнены одними прѣніями въ Марсельскомъ военномъ судѣ.

— Одинъ здѣшній журналъ навѣрное увѣдомляетъ, что въ слѣдствіе происходившаго третьяго дня вечеромъ Министерскаго Совѣта, рѣшено: что Французское Правительство не дозволитъ набирать новый иностранный легіонъ для Испаніи. Договоры Маршала *Клозеля* и Гр. *Кампусано*, съ Французскимъ Министерствомъ, должно теперь почитать совершенно уничтоженными. *Журналъ Прѣній* приготовляетъ уже сегодня умы къ сему новому расположенію Французскаго Кабинета къ Испанскому Правительству, горько жалуясь на обращеніе, какое испыталъ иностранный легіонъ со стороны Мадритскаго Правительства. Полагаютъ, что Французское Правительство можетъ быть еще займется преобразованіемъ остатка иностраннаго легіона, но въ такомъ случаѣ Мадритскій Кабинетъ долженъ былъ бы ручаться за содержаніе сего корпуса.

— Правительство получило изъ Перпиньяна отъ 2 Іюля слѣдующую телеграфическую депешу: „*Донъ-Карлосъ* продолжая свой контръ-маршъ, 26-го ч. съ Наварцами при Таррегѣ перешелъ чрезъ Англезола и обратился на Фликсъ, чтобы тамъ пройти чрезъ Эбро и соединиться съ *Кабрерою*. Баронъ *Мееръ* 27 ч. съ своимъ войскомъ выступилъ изъ Марторелль и пошелъ на Игуалду. Бригадиръ *Осоріо*, снабдилъ Багу съѣстными припасами и 1-го ч. возвратился въ Пюисерду."

5-го Іюля.

Въ Прошедшее воскресенье Король давалъ частную аудіенцію Англійскому Посланнику Лорду *Гренвилю*. Ему было поручено поднести Королю отъ имени своей Королевы письмо о кончинѣ Короля *Вильгельма*, и вступленіи на престолъ Королевы *Викторіи*, а также вручить свою вѣрющую грамоту на должность Посланника въ Парижѣ и отвѣтъ на письмо о бракосочетаніи Герцога *Орлеанскаго* съ Принцессою *Еленою*.

— Исчислено, что Палата столь скоро балотировала на счетъ бюджета доходовъ, что на каждую минуту пришлось 8,600,000 фр.

— *Паганини* уже нѣсколько дней опять находится въ Парижѣ.

— О послѣднемъ засѣданіи Марсельскаго военнаго суда, получены сегодня ближайшія подробности. По окончаніи допроса свидѣтелей, референдарій вмѣсто чтенія доклада объявилъ, что онъ оставляетъ обвиненіе, такъ какъ оно ему кажется совершенно ничтожнымъ и неосновательнымъ. Г. Ф. *Дюпенъ* несмотря на сіе произнесъ свою защитительную рѣчь, произведшую мѣстами глубокое впечатлѣніе на слушателей. Когда послѣ сего Президентъ спросилъ Генерала *Риньи*, не имѣетъ ли онъ чего присовокупить, то онъ всталъ и произнесъ сильнымъ, но трогательнымъ голосомъ слѣдующее: „Гг. У меня ничего нѣтъ прибавить для моей защиты. Я долженъ былъ предоставить моимъ аттестатамъ засвидѣтельствованіе о моей проведенной жизни, моимъ сотоварищамъ попеченіе, оправдать меня въ глазахъ общественнаго мнѣнія, моему краснорѣчивому защитнику, изобрѣтеніе доказательствъ моей невинности, а вамъ, предложеніе одобрить все это. На меня взнесено самое тяжкое и безчеловѣчное обвиненіе, какое только можетъ постигнуть Офицера. Объявляю моею честью, что оно основывается на постыдной клеветѣ; сердце мое глубоко этимъ тронуто; но я единственно въ чувствѣ досады нахожу силу для продолженія жизни, впрочемъ я никогда не сомнѣвался въ справедливости моихъ судей и моего отечества. Я требовалъ судей, и получилъ ихъ,— судей, какихъ только могъ выпросить отъ Бога, честныхъ, справедливыхъ и выше всѣхъ страстей и слабостей. По сему являюсь предъ вами безъ страха съ чистымъ сердцемъ и спокойною совѣстью. Вы должны теперь узнать меня Гг., и смѣю сказать, что я ожидаю вашего мнѣнія съ утѣшительнѣйшимъ чувствомъ, какъ самая надежда, что я ожидаю съ увѣренностію. Въ вашихъ ру-

niemało do ułatwienia wspomnioney kommunikacyi studni z kanałami kloakowemi.

— Piętnaste zgromadzenie naturalistów i lekarzy niemieckich, odbędzie się tego roku w Pradze, za pozwoleniem Cesarskiém. Pierwsze posiedzenie rozpocznie się d. 18 Września.

— Sekretarz legacyi angielskiey, Sir Dawid *Urquhart*, przybył tu ze Stambułu w powrócie swoim do Londynu. (*G. C.*)

Francya.

Paryż, dnia 4-go Lipca.

P. Wiktor *Hugo*, mianowany został Oficerem, a P. Alexander *Dumas*, Kawalerem Legii Honorowey.

— Dzisieysze dzienniki wyłącznie prawie napełnione są rozprawami przed Marsylskim Sądem wojennym.

— Jeden z tuteyszych dzienników donosi z pewnością, że skutkiem odbytey zawczora wieczorem Rady Ministeryalney, postanowiono, iż Rząd Francuzki nie dozwoli zaciągu nowey legii zagraniczney dla Hiszpanii. Przeto więc, układy zawiązane z Ministeryum Francuzkiém przez Marszałka *Clauzel* i Hr. *Campuzano*, należy uważać za zupełnie zerwane. *Journal des Débats* przygotowuje już dzisia umysły do tego nowego stanowiska Gabinetu Francuzkiego względem Rządu Madryckiego, użalając się gorzko na postępowanie, jakiego doznała legia zagraniczna ze strony Rządu Hiszpańskiego. Rozumieją, że Rząd Francuzki może jeszcze dopomoże do zreorganizowania reszty legii zagraniczney, lecz w takim razie Gabinet Madrycki musiałby dać zaręczenie względem należytego utrzymania tego korpusu.

— Rząd otrzymał dzisia następującą depeszę z Perpignan pod d. 2 Lipca: „*Don Carlos*, bez przestanku odbywając swóy marsz, dnia 26 z Nawarczykami przeszedł pod Tarrega Anglesolę i udał się na Flix dla przeyścia tam Ebro i połączenia się z *Cabrerą*. Baron *Meer* d. 27 ze swojém woyskiem wystąpił z Mortorrel i poszedł na Igualda. Brygadyer *Osorio* opatrywał Baga zapasami żywności, i d. 1-go powrócił do Puycerda."

Dnia 5.

W przeszłą niedzielę Krol dawał posłuchanie prywatne Posłowi Angielskiemu Lordowi *Granville*, który miał poruczenie podać Królowi w imieniu swey Monarchini list o zgonie Króla *Wilhelma* i o wstąpieniu na tron Królowey *Wiktoryi*, również nowe listy wierzytelne, potwierdzające Lorda *Granville* w obowiązku Posła Nadzw. w Paryżu, i nakoniec odpowiedź Królowey Brytanii Wielkiey na uwiadomienie o zaślubieniu Xięcia *Orleańskiego* z Xiężniczką *Heleną*.

— Wyliczono, że Izba tak prędko wotowała na budżet dochodów, że na każdą minutę przypadło 8,600,000 fr.

— *Paganini* od dni kilku znowu znayduje się w Paryżu.

— O ostatniém posiedzeniu Sądu wojennego Marsylskiego, otrzymano dzisia bliższe szczegóły. Po ukończeniu słuchania świadków, zabrał głos referendarz, lecz, zamiast czytania swego rekwizytoryum, oświadczył, iż oskarżenie upada, gdyż się mu zdaje nic nieznaczącém i bezzasadném. P. Filip *Dupin* miał jednak swoją broniącą mowę, która w wielu mieyscach głębokie na zgromadzeniu sprawiła wrażenie. Gdy po ukończeniu tego, Prezydent zapytał Jenerała *Rigny*, azali nie ma on co jeszcze na swoją obronę, ten się podniósł i mocnym, lecz bardzo wzruszonym głosem, przemówił w następujące słowa: „M. PP. Nic nie mam dodać na moją obronę. Służbowym moim attestatom zostawiłem wyjaśnienia o mojém przeszłém życiu, moim towarzyszom broni staranie usprawiedliwienia mię w oczach publiczney opinii, mojemu wymównemu obrońcy, zebranie dowodów o mojey niewinności, a WPanom zadanie, wszystko to osądzić. Wprowadzono przeciwko mnie naycięższe i nayokrótnieysze oskarżenie, jakie tylko spotkać może Oficera. Swiadczę się mym honorem, iż się ono opiera na ohydney potwarzy; dusza moja głęboko została przez to wzruszoną; lecz właśnie z mojego zmartwienia czerpam siłę do życia i zgoła nie wątpię o sprawiedliwości mych sędziów i mojego kraju. Żądałem sędziów, i otrzymałem ich, — sędziów, jakich tylko wybłagać mogłem u Boga, uczciwych, sprawiedliwych i wyższych nad wszelkie namiętności i słabości. Dla tego ukazuję się przed wami nieustraszony z czystém sercem i spokoyném sumnieniem. Powinniście mię teraz poznać MPanowie, i śmiem mówić, iż oczekuję WPanów wyroku, z więcey pocieszającém uczuciem, jak sama nadzieja, że go oczekuję z ufnością. Macie więcey jak moje życie, macie mój honor w swych ręku; rozkaz dzienny 29 Listopada

жахъ не только жизнь моя, но и самая честь. Приказь отъ 29 Ноября осквернилъ мою шпагу; я долженъ ее положить предъ вами, пока сіе пятно не будетъ изглажено, такъ какъ я вижу, что только торжественный приговоръ, могъ бы мнѣ возвратить чистою и неискаженною, какою я носилъ ее 30 лѣтъ."— Слова эти довели слушателей до слезъ и судъ тотчасъ возвратился въ свою комнату совѣщаній. За нѣсколько времени Президентъ по краткомъ совѣщаніи прочелъ приговоръ, признающій Генерала *Риньи* совершенно безвиннымъ.

— Г. Филипъ *Дюпенъ* за защиту Генерала *Риньи* предъ Марсельскимъ военнымъ судомъ, будто получилъ 30,000 фр.

— Во преки многимъ другимъ здѣшнимъ журналамъ, *France* утвердительно сегодня объявляетъ, что переговоры между Маршаломъ *Клозелемъ* и Испанскимъ Правительствомъ не прекратились, и что Маршалъ получилъ уже отъ Королевы и принялъ Герцогское званіе.

— Сегодня получена слѣдующая телеграфическая депеша: „*Байонна 4 Іюля въ 9 час. утра. Вице-Префектъ къ Министру Внутреннихъ Дѣлъ.* Пишутъ изъ Сарагоссы, что *Донъ-Карлосъ* 28 ч. при Мора и Фликсъ перешелъ чрезъ Эбро. Завтра я буду въ состояніи подтвердить или опровергнуть это извѣстіе."

6-го Іюля.

Вчера принималъ Король въ Нёльи Маршала *Клозеля* и потомъ занимался съ Министромъ Юстиціи.

— Генерала *Бюжо* въ первыхъ числахъ будущ. м. ожидаютъ въ Парижъ, и полагаютъ, что онъ отсюда съ новыми инструкціями, какъ Генералъ-Губернаторъ, возвратится въ Алжиръ.

— Полученный здѣсь сегодня *Алжирскій Мониторъ* въ официальной своей части содержитъ именно слѣдующее: „Генералъ-Губернаторъ поспѣшилъ извѣстить жителей Французскихъ владѣній въ Сѣверной Африкѣ, что Е. В. Король Французовъ, заключенный Генераломъ *Бюжо* 15 ч. пр. м. съ *Абдель-Кадеромъ* трактатъ, утвердилъ."

— *Жур. Преній* содержитъ слѣдующее: „Въ слѣдствіе полученной въ Байоннѣ изъ Парижа депеши, одна батарея артиллеріи поспѣшно отправилась въ Портъ-Вандръ. Говорятъ, что она назначена въ Константину. Въ самомъ дѣлѣ полагаютъ, что Министерство дѣятельно занимается приготовленіями къ экспедиціи противу *Ахметъ*-Бея и что къ концу Августа, можно будетъ выступить въ поле. Впрочемъ Правительство надѣется на удачу важнаго предпріятія, чтобы склонить Константинскаго Бея, къ заключенію съ Франціею договора и чтобы потомъ возможно было усмирить Восточную страну Алжира, какъ это удалось въ западной части этой колоніи. Въ противномъ случаѣ войско отправится въ первыхъ числахъ Сентября."

— Вчера ордонансъ-Офицеръ Герцога *Орлеанскаго* отправился въ Алжиръ, и говорятъ для приготовленій къ экспедиціи въ Константину.

— Аббатъ *Озу*, начальникъ такъ названной Французско-Католической церкви, за нѣсколько предъ симъ дней получилъ отъ Префекта объявленіе, оканчивать публичныя свои рѣчи не позже 6 час. вечера. Когда это объявленіе повторено было нѣсколько разъ по напрасну, то третьяго дня, полиція закрыла домъ, въ которомъ Аббатъ совершалъ свои обряды.

— О переходѣ Карлистовъ чрезъ Эбро, *Жур. Преній* увѣдомляетъ сегодня: „Сегодня вполдень полученная изъ Байонны телеграфическая депеша доноситъ, что письма изъ Сарагоссы подтверждаютъ послѣдовавшій 28 и 29 ч. переходъ Карлистовъ чрезъ Эбро."

— Пишутъ изъ Пампелоны отъ 28 ч. пр. м.: „Вчера вечеромъ *Эспартеро* получилъ весьма важныя депеши отъ Каталонской арміи, и тотчасъ съ 3,000 ч. пѣхоты, 1,400 конницы и 24 орудіями вступилъ въ Кастилію. Полагаютъ что сія экспедиція займетъ большую дорогу изъ Толозы въ Мадритъ. Адъютантъ Генерала *Эспартеро* отправился въ Сарагоссу съ приказомъ къ Генералу *Ораа* собрать всѣ свои войска, напасть на *Донъ-Карлоса*, гдѣ бы могъ его встрѣтить и полагаться на помощь сѣверной арміи, которая какъ можно скорѣе соединится съ нимъ. Другой Офицеръ отправленъ въ Игуаладу чтобы Баронъ *Мееръ* обратился въ Гаррагу и неослабно преслѣдовалъ непріятеля" (*A.P.S.Z.*)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 4-го Іюля.

Королева очень дѣятельно занимается Государственными дѣлами и почти во всякій часъ даетъ Министрамъ аудіенціи. Кенсингтонскіе сады постоянно наполнены любопытными, особенно дамами, которыя хотятъ видѣть Королеву. При первомъ пріемѣ

splamił moją szpadę, musiałem ją złożyć w obliczu WPanów, nim to piętno nie będzie zmazaném, widząc, iż tylko uroczysty wyrok, mógłby mi ją powrócić czystą i niesplamioną, jaką nosiłem od lat 30-tu."— Słowa te przywiodły do łez słuchaczów i wkrótce potém Sąd powrócił do pokoju narad. Po krótkiey naradzie Prezydent przeczytał wyrok, uznający Jenerała *Rigny* za zupełnie niewinnego.

— P. Filip *Dupin*, za obronę Jenerała *Rigny*, przed Marsylskim Sądem wojennym, miał otrzymać 30,000 fr.

— Wbrew wielu innym dziennikom tuteyszym, *France* oświadcza dzisia, że układy między Marszałkiem *Clauzel* a Rządem Hiszpańskim nie zerwane, a nawet, że Marszałek otrzymał już od Królowey Krystyny i przyjął tytuł Xiążęcy.

— Dzisia otrzymano następującą depeszę telegraficzną: „*Bayonna, 4-go Lipca o godz. 9 rano. Vice-Prefekt do Ministra Spraw Wewnętrznych.* Donoszą mi z Saragossy, że *Don Carlos* d. 28 pod Mora i Flix przeszedł Ebro. Jutro będziemy mogli potwierdzić lub zaprzeczyć tę wiadomość."

Dnia 6.

Wczora przyymował Król w Neuilly Marszałka *Clauzel* i pracował potém z Ministrem sprawiedliwości.

— Jenerała *Bugeaud* w pierwszych dniach przyszłego miesiąca oczekują do Paryża z powrótem, i rozumieją, iż ztąd opatrzony w nowe instrukcye, jako Jenerał-Gubernator, powróci do Algieru.

— Otrzymany tu dzisia *Monitor Algierski* zawiera w urzędowey swey części, co następuje: „Jeneralny Gubernator pośpieszył zawiadomić mieszkańców posiadłości Francuzkich, że Król Jmć Francuzów dnia 15 z. m. utwierdził zawarty przez Jenerała *Bugeaud* traktat z *Abdel-Kaderem*."

— *Journal des Débats* zawiera, co następuje: „Skutkiem przysłaney z Paryża depeszy telegraficzney, jedną bateryą artylleryi wysłano nayśpieszniey do Port-Vendres. Mówią, iż przeznaczona jest do Konstantyny. W rzeczy samey rozumieją, iż Ministeryum nayczynniey zaymuje się teraz przygotowaniami do wyprawy przeciwko *Achmet-Bejowi*, i że ta będzie w stanie ku końcowi Sierpnia wystąpić w pole. Zresztą Rząd spodziewa się na powodzenie swojego przedsięwzięcia, ażeby spowodować Beja Konstantyny do weyścia w układy z Francyą, i żeby potém można było podobnież tak uspokoić wschodni kray Algieru, jak się to udało z zachodnią częścią tey Kolonii. W przeciwnym razie woysko w pierwszych dniach Września wyydzie w pochod."

— Wczora rano Oficer ordynansowy Xięcia Orleańskiego, wyjechał do Konstantyny, jak mówią dla zrobienia przygotowań do wyprawy.

— *Auzou* naczelnik tak nazwanego kościoła Francuzko-Katolickiego, otrzymał przed kilką dniami wezwanie od Prefekta Policyi, ażeby kończył publiczne kazania, naypoźniey o godz. 6 wieczorem. Gdy wezwanie to kilkakrotnie, lecz zawsze nadaremnie powtórzone było, został zawczora zamknięty przez policyą lokal, gdzie X. *Auzou* odbywał swe obrzędy.

— *Journal de Paris* w następujący sposob udziela wiadomość o przeyściu Karolistów przez Ebro: „Dzisia o południu otrzymana z Bayonny depesza telegraficzna donosi, że listy z Saragossy potwierdzają o przeyściu w dniach 28 i 29 Karolistów przez Ebro."

— Donoszą z Pampelony pod d. 28 z. m.: „Wczora wieczorem *Espartero* otrzymał bardzo ważne doniesienia od woyska Katalońskiego i natychmiast we 3,000 piechoty, 1,400 jazdy i 24 dział wkroczył do Kastylii. Rozumieją, że wyprawa ta osadzi wielką drogę z Tortozy do Madrytu. Adjutant Jenerała *Espartero* udał się do Saragossy z rozkazem do Jenerała *Oraa*, ażeby ten skoncentrowawszy wszystkie swe woyska, uderzył na *Don Carlosa*, gdziebykolwiek go mógł znaleźć i polegał na pomocy woyska północnego, które naprędzey będzie się starało z nim połączyć. Drugi oficer pośpieszył do Igualada dla wezwania Barona *Meer*, ażeby się zwrócił ku Garrago i żywo ścigał nieprzyjaciela." (*A.P.S.Z.*)

Brytania Wielka i Irlandya.

Londyn, dnia 4-go Lipca.

Królowa nader czynnie zatrudnia się sprawami Państwa, i w każdey prawie godzinie daje Ministrom posłuchanie. Ogrody Kensingtońskie ciągle są napełnione ciekawych, a osobliwie dam, które chcą widzieć Królową. Przy pierwszém daniu pokojów Kró-

Королева намѣрена наименовать шесть Перовъ, между ними полагаютъ Гр. *Листовеля* и Лорда *Розмора.*

— Сегодняшняя придворная газета содержитъ распорадительное объявленіе на счетъ торжественнаго погребенія Королевскаго тѣла, подписанное Гр. Маршаломъ Англіи, Герцогомъ *Норфолькскимъ*, а также второе Герцогомъ *Аргиль* наслѣдственнымъ Гофмейстеромъ Шотландіи и наконецъ сообщаетъ изъ Дублинской газеты отъ 27 Іюня, обнародованную тамъ прокламацію въ отношеніи вѣрноподданической присяги. Погребеніе Короля послѣдуетъ 8-го ч. *Times* содержитъ ежедневно обстоятельныя донесенія о приготовленіяхъ къ погрѣбенію Короля въ Виндзорѣ и о здоровьи вдовствующей Королевы.

— Слышно, что Лордъ Вилліамъ *Бентинкъ* получитъ вмѣсто Лорда *Гиля* команду надъ войскомъ. Другіе на сей постъ именуютъ Лорда *Англези* или Лорда *Страффорда.*

— Изъ Порто получены извѣстія до 29 ч. пр. м. Въ семъ городѣ политическіе раздоры были такъ велики, что возбуждали опасеніе. *Донъ-Маноэль де Португаль*, Губернаторъ Гоа во время *Донъ-Мигуэля*, наименованъ частнымъ Казначеемъ Королевы.

5-го Іюля.

На представленіе нѣкотораго числа здѣшнихъ промышлениковъ, что погрѣбеніе умершаго Короля въ субботу, главный торговый день въ Лондонѣ, весьма было бы вредно для дѣлъ многихъ людей, Лордъ Меръ обращался съ просьбою къ Лорду *Джонъ Росселю*, чтобы назначить другой день для сего обряда, но сей отвѣчалъ, что такое измѣненіе не можетъ послѣдовать. Полагаютъ, что Герцогъ *Кембриджскій* не прибудетъ къ погребенію, хотя въ церемоніи и назначенъ сопровождать Короля въ траурѣ.

— Вчера Герцогъ *Саксенъ-Мейнингенскій* въ Кенсингтонѣ посѣщалъ владѣющую Королеву. Г. *Фанъ де Вейеръ*, поднесъ свою вѣрющую грамоту и представилъ Генерала *Гоблета*. Принцъ Георгій *Кембриджскій*, посѣщалъ Королеву, Герцогиню *Кентскую* и всѣхъ членовъ Королевской Фамиліи.

— Въ Воскресенье въ одной изъ здѣшнихъ церквей окрещено пятеро дѣтей по имени *Викторія.*

— По донесеніямъ *Worcester-Herald*, Сиръ Томасъ *Филиппсъ*, который въ семъ городѣ въ прош. году отыскалъ Шекспировъ брачный контрактъ, открылъ теперь тамъ же граматику или словарь Англосаксонскаго языка, которую приписываютъ Саксонскому граматику *Эльфрику.*

— Изъ всѣхъ частей Англіи получаются благопріятныя извѣстія о предстоящей жатвѣ. (*A.P.S.Z.*)

— Предлагаемъ краткое извлеченіе изъ некрологіи покойнаго Короля, помѣщенной въ *Courrier*:

„*Вильгельмъ Генрихъ*, третій сынъ Короля *Георга III*, родился 21-го Августа 1765 г. Онъ очень рано обнаружилъ характеръ твердый, но привѣтливый; въ концѣ Американской войны былъ принятъ Мичманомъ на корабль *Royal George*, бывшій подъ начальствомъ Капитана, въ послѣдствіи Адмирала, *Дигби.* Во время службы своей, онъ отличался точностію и неутомимостію, и пріобрѣлъ любовь Офицеровъ и матросовъ. Съ тѣхъ поръ, оказывалъ онъ постоянно особенную привязанность къ морякамъ. Онъ служилъ потомъ въ Вестъ-Индіи и на берегахъ Новой Шотландіи и Канады, и присутствовалъ при взятіи Испанскаго флота съ транспортомъ серебра, Адмираломъ *Роднеемъ.* Въ послѣдствіи находился онъ подъ начальствомъ Лорда *Кейта* и Лорда *Гуда.* Въ 1782 году, познакомился онъ съ *Нельсономъ*, съ которымъ съ того времени всегда находился въ тѣсной дружбѣ. Въ 1785 г., онъ воротился въ Англію, выдержалъ положенный экзаменъ, и былъ наименованъ третьимъ, а въ послѣдствіи вторымъ, и наконецъ первымъ Лейтенантомъ. Адмиралъ *Нельсонъ* хвалитъ его особенно за почтительность, которую онъ оказывалъ своимъ начальникамъ. Въ послѣдствіи получилъ онъ начальство надъ фрегатомъ *Андромедой*, на которомъ ходилъ въ Вестъ-Индію. 19 Мая 1789 года, былъ онъ наименованъ Герцогомъ Кларенскимъ и Сентъ-Андрюсомъ въ Великобританіи, и Графомъ Мюнстерскимъ въ Ирландіи. Когда возгорѣлась война съ Испаніею, онъ получилъ начальство надъ кораблемъ *Valiant*, и постепенно былъ повышаемъ въ чины Вице-Адмирала, Адмирала краснаго флага и Адмирала флота. Между тѣмъ, не смотря на всѣ старанія, онъ не несъ дѣйствительной службы во время револющіонной войны, но принималъ очень часто участіе въ Парламентскихъ прѣніяхъ о дѣлахъ, относящихся до флота. Въ 1814 г., сопровождалъ онъ *Лудовика XVIII* во Францію. Связи его съ извѣстною своею красотою и талантами актрисою, дѣв. Іорданъ продолжались безпрерывно съ 1790 по 1810 г. Отъ сихъ связей происходятъ четы-

lowa ma zamiar mianować sześciu Parów, między którémi wymieniają Hrabiego *Listowell* i Lorda *Rosemore.*

— Dzisieysza gazeta Dworu zawiera regulamentarne obwieszczenie względem uroczystego pogrzebu zwłok Królewskich, podpisane przez Hrabiego Marszałka Anglii, Xięcia *Norfolk* i drugie przez Xięcia *Argyll*, Dziedzicznego Mistrza Dworu Szkocyi, daley z gazety Dublińskiey pod d. 27 Czerwca, ogłoszoną tam proklamacyą względem wykonania przysięgi.— Pogrzeb Króla nastąpi dopiero d. 8. *Times* codziennie udziela szczegółowe wiadomości o przygotowaniach do pogrzebu Królewskiego w Windsor i o zdrowiu Królowey wdowy.

— Słychać, że Lord William *Bentinck* wybrany został do przyjęcia głównego dowództwa nad woyskiem na mieyscu Lorda *Hill.* Inni mianują na ten urząd Markiza *Anglesea* albo Lorda *Strafford.*

— Z Porto otrzymano tu wiadomości do d. 29 z. m. W mieście tém niezgody polityczne były tak wielkie, że wzbudzały obawę. *Don Manoel de Portugal*, Gubernator Goa za *Don Miguela*, mianowany został prywatnym Kassyerem Królowey.

Dnia 5-go.

Na przedstawienie pewney liczby tuteyszych przemyślników, że pogrzeb Króla w sobotę, jako w główny dzień targowy Londynu, mógłby bardzo uszkodzić interessom wielu, Lord Major zanosił prośbę do Lorda John *Russel*, ażeby inny dzień przeznaczyć na ten obchód. Lecz Lord odpowiedział, że taka odmiana bydź nie może. Nie rozumieją, ażeby Xiąże *Cambridge* na pogrzeb tu przybył, chociaż w ceremoniale wymieniony jest jako żałobnik.

— Wczora Xiąże *Sax-Meiningen* w Kensington był u panującey Królowey. P. *van de Weyer* złożył nowe swe listy wierzytelne i prezentował Jenerała *Goblet.* Xiąże Jerzy *Cambridge* oddał wizytę Królowey, Xiężnie *Kent* i wszystkim członkom rodziny Królowey.

— W niedzielę w jednym z tuteyszych kościołów parafialnych, ochrzczono naymniey pięcioro dzieci imionami Wiktorya.

— Podług *Worcester-Herald*, Sir Thomas *Philipps*, który przeszłego roku wynalazł w tém mieście *Shakespeara* kontrakt ślubny, tamże także odkrył teraz grammatykę czyli słownik języka Anglo-Saxońskiego, którą przypisują grammatykowi Saxońskiemu *Aelfric.*

— Ze wszystkich części Anglii, przychodzą pomyślne wiadomości o urodzajach. (*A.P.S.Z.*)

— Nekrolog ogłoszony przez gazetę *Courrier* zawiera w treści następujące szczegóły o życiu zeszłego Króla Angielskiego:

„*Wilhelm Henryk* był trzecim synem Króla *Jerzego III.* Urodził się 21 Sierpnia 1765 roku. Od lat dziecinnych okazywał charakter mocny, lecz pełny życzliwych chęci, i pod koniec Amerykańskiey woyny, mianowany był Midshipmanem na okręcie liniowym *Royal George*, pod dowództwem Kapitana, poźniey Admirała *Digby.* W tym obowiązku odznaczał się pilnością i czynnością i pozyskał sobie przywiązanie wszystkich oficerów i całey okrętowey osady. Odtąd też powziął nazawsze szczególne zamiłowanie ku służbie morskiey. W stopniu midshipmana, służył w Indyach Wschodnich, na brzegach Nowey Szkocyi, Kanady, i znaydował się przy zabraniu przez Admirała *Rodney* hiszpańskiey flotty z transportem srebra. Następnie służył pod rozkazami Lorda *Keith* i Lorda *Hood.* W roku 1782 zapoznał się z *Nelsonem*, z którym odtąd zostawał zawsze w związkach nayściśleyszey przyjaźni. W r. 1785 wrócił do Anglii, zdał zwykły examen, i dopiero podówczas z kolei podwyższony został do stopnia trzeciego, drugiego i pierwszego Porucznika. Admirał *Nelson* nie mógł się odchwalić jego uległości i poszanowania ku swoim przełożonym. Poźniey mianowany został dowódzcą fregaty *Andromeda*, na którey odbył nową podróż do Indyy Wschodnich. Nakoniec dnia 19 Maja 1789 r., mianowany został Xięciem Klarencyi i St.-Andrews w W. Brytanii i Hrabią Münster, w Irlandyi. Przed wybuchnieniem woyny hiszpańskiey, otrzymał dowództwo okrętu liniowego *Valiant*, i następnie z kolei podwyższony był do stopnia Vice-Admirała, Admirała bandery czerwoney i Admirała flotty, jednakże, pomimo usilnych zabiegów, nie zdołał otrzymać żadnego czynnego udziału w woynach rewolucyynych. Za to, w Parlamencie uczęstniczył często w rozprawach o przedmiotach, tyczących się marynarki. W 1814 eskortował do Francyi *Ludwika XVIII.* Związki jego ze znaną z piękności i talentów aktorką, Panną *Jordan*, trwały nieprzerwanie od 1790 do 1810. Owocem ich są czterey synowie: (Hrabia Münster, Lord Frederick, Lord Adolphus i Lord Augustus Fitz-Clarence) i pięć córek: (zmarła Lady de Lisle, Lady Fox,

ре сыновья: (Гр. Мюнстеръ, Лордъ Фредерикъ, Лордъ Адольфъ и Лордъ Августъ (Фицъ-Кларенскіе) и пять дочерей: (умершая Леди де Лиль, Леди Фоксъ, Графиня Эрролъ, Леди Гордонъ и Виконтша (Фалкландъ.) — 11-го Іюля 1818, Герцогъ Кларенскій вступилъ въ бракъ съ Адельгейдой Луизой Терезой Каролиной Амаліей *Саксенъ-Мейнингенскою*. Такъ какъ доходы новобрачныхъ были незначительны, то они переѣхали въ Ганноверъ, и не прежде 1819 года возвратились въ Англію. Въ послѣдствіи, по смерти Герцога Іоркскаго, доходы ихъ увеличились въ 40,000 ф. стерл. Отъ сего брака родилась только одна Принцесса, Елисавета, умершая въ дѣтствѣ. Во время управленія министерства *Каннинга*, Герцогъ Кларенскій былъ наименованъ Генералъ-Адмираломъ, но отказался отъ этого званія во время министерства *Веллингтона*; въ послѣдствіи онъ былъ ревностнымъ защитникомъ уравненія правъ Католиковъ съ Протестантами. 26-го Іюня 1830 года скончался *Георгъ IV*, и чрезъ два дня послѣ того, *Вильгельмъ IV* былъ провозглашенъ Королемъ.“ (*С. П.*)

Hrabina Errol, Lady Gordon i Vice-Hrabina Falkland).— 11-go Lipca 1818, Xiąże Klarencyi wszedł w związki małżeńskie z Adelaidą Ludwiką Teressą Karoliną Amalią *Saxen-Meiningen*. Z powodu nader ograniczonego stanu swoich dochodów, nowa para udała się na mieszkanie do Hannoweru, i dopiero w 1819 do Anglii wróciła. Wkrótce atoli interessa ich poprawił spadek po zmarłym Xięcin *York* i dochód ich wzrosł do 40,000 fun. szter. Owocem tego związku była jedna tylko Xiężniczka, imieniem Elżbieta, która w dziecinnych jeszcze latach umarła. Za rządów *Canninga*, Xiąże Klarencyi mianowany był Wielkim Admirałem, lecz usunął się od tego obowiązku za przeyściem stéru Rządu w ręce Xięcia *Wellingtona*. Następnie, odznaczył się w Parlamencie, jako nayżarliwszy obrońca wyzwolenia Katolików. Nakoniec, po zgonie *Jerzego IV*, który umarł 26 Czerwca 1830 r., ogłoszony został Królem, pod imieniem *Wilhelma IV*.” (*P. P.*)

Германія.

Ганноверъ, 8-го Іюля.

Происходившее сегоднишняго числа, погребеніе нашего любимаго Короля *Вильгельма IV*, объявлено въ полдень жителямъ резиденціоннаго города траурными выстрѣлами съ валовъ.

— Въ слѣдствіе кончины Е. Велич. *Вильгельма IV*, совершено здѣсь сегодня въ Синагогѣ траурное и поминальное молебствіе, при чемъ здѣшній Раввинъ Д-ръ *Адлеръ* произнесъ рѣчь, тронувшую всѣхъ присутствующихъ. (*A.P.S.Z.*)

Niemcy.

Hannower, 8-go Lipca.

Dnia dzisieyszego odbywające się pogrzebienie naszego ukochanego Króla *Wilhelma IV*, o godz. południowey ogłoszone zostało wszystkim mieszkańcom stolicy, przez wystrzały żałobne z wałów.

— Z okoliczności zgonu J. Kr. Mości *Wilhelma IV*, w tuteyszey Synagodze odbył się dzisia żałobny obchód, podczas którego, Rabin tuteyszy Dr. *Adler*, miał mowę, która głęboko poruszyła wszystkich obecnych. (*A.P.S.Z.*)

Турція.

Бухарестъ, 18-го Іюня.

По извѣстіямъ изъ Смирны *Мегмедъ-Али* по той причинѣ, что Султанъ не утвердилъ ему наслѣдственнаго владѣнія Египтомъ, въ такомъ негодованіи, что вообще ожидаютъ отъ сего волнительныхъ движеній.

— Неожиданный, и безъ дозволенія переходъ Дарданелловъ Американскимъ бригомъ *Shark*, произвелъ въ Истамбулѣ большое впечатлѣніе. Говорятъ впрочемъ, что это происшествіе тѣмъ можетъ быть объяснено, что сказанный бригъ, купеческое судно. (*G. C.*)

Turcya.

Bukarest, 18 Czerwca.

Według wiadomości z Smirny, *Mehmed-Ali* z powodu, iż Sułtan nie nadał mu dziedzictwa w rządach nad Egiptem, tak jest rozjątrzony, iż ztąd spodziewają się powszechnie niespokoynych poruszeń.

— Niespodziewane, bez zezwolenia przebycie Dardanellów przez Amerykański bryg *Sharg*, szczególne zrobiło wrażenie w Stambule. Mówią jednak, że ten wypadek da się wyjaśnić przez to, że statek pomieniony jest statkiem kupieckim. (*G. C.*)

Письма изъ чужихъ краевъ.

N. 1.

Гамбургъ $\frac{11}{23}$ Іюня 1837.

(*Окончаніе.*)

Поговоривъ еще нѣсколько времени о Пертцовомъ изданіи, *Лаппенбергъ* спросилъ меня читалъ ли я его исторію Англіи, помѣщенную во Всеобщей Исторіи, издаваемой *Геренομъ* и *Укертомъ*. Я откровенно признался ему, что не читалъ. „Однакоже я почитаю ее лучшимъ своимъ произведеніемъ, сказалъ онъ съ тѣмъ наивнымъ добродушіемъ, которое свойственно только Нѣмцу; теперь я окончилъ вторую часть, простирающуюся до 1150 года: она скоро выйдетъ изъ печати.“— „Вотъ, продолжалъ онъ, четвертый томъ *Collection des lois maritimes, par Pardessus*, на дняхъ вышедшій въ Парижѣ. Авторъ прислалъ мнѣ его въ знакъ благодарности за доставленыя мною свѣдѣнія относительно Сѣвернаго морскаго права.“ Я просмотрѣлъ книгу: все касающееся до нашего права, большею частію, заимствовано изъ *Лаппенберга*. По пріѣздѣ моемъ въ Парижъ, я займусь хорошенько этимъ сочиненіемъ.

Лаппенбергъ съ любопытствомъ распрашивалъ меня объ актахъ, найденныхъ въ прошломъ году въ Новогородской Казенной Палатѣ. „Нѣтъ ли въ числѣ ихъ документовъ, касающихся до Ганзейскаго союза?“ сказалъ онъ мнѣ. Я объяснилъ ему, какого рода эти акты. „Вы точно это знаете?“ спросилъ онъ съ Нѣмецкою аккуратностію. — Я былъ правителемъ дѣлъ Археографической Коммиссіи, куда поступили эти акты, отвѣчалъ я ему. Тутъ долженъ былъ я разсказать ему о занятіяхъ Коммиссіи. „Жаль, что нѣтъ у васъ палеографической школы, гдѣ могли бы образоваться молодые люди, посвящающіе себя археологіи,“ замѣтилъ Лаппенбергъ.

Я просилъ Лаппенберга показать мнѣ городской архивъ. „Если вы свободны теперь, то мы можемъ сей часъ же отправиться.“ Я благодарилъ, какъ могъ, вѣжливаго хозаина. Мы встали. „Какой прелестный видъ изъ этого кабинета,“ сказали мы съ Н.— Съ той стороны видъ еще лучше, оовѣчалъ намъ Лаппенбергъ и повелъ насъ въ другія комнаты. И въ самомъ дѣлѣ видъ на эспланаду чудесный! Роскошные тополи образуютъ на валу прелестнѣйшую аллею. Съ одной стороны красуется Эльба, съ другой Альстеръ. Длинные шпицы готическихъ храмовъ у-

Listy z cudzych krajow.

N. 1.

Hamburg $\frac{11}{23}$ Czerwca 1837 r.

(*Dokończenie.*)

Pomówiwszy jeszcze nieco o dziele Pertza, *Lappenberg* zapytał u mnie: azali czytałem jego Historyą Anglii, umieszczoną w Historyi Powszechney przez PP. *Herrena* i *Ukerta*. Otwarcie wyznałem że nieczytałem. „Jednakże poczytuję ją za naylepszy móy utwor, powiedział z tą prostotą i dobrodusznością, która właściwa jest tylko Niemcom; teraz ukończyłem część drugą do 1154 roku dochodzącą: wkrótce ona wyydzie z druku.“— „Oto, mówił daley, czwarty tom *Collection des lois maritimes, par Pardessus*, w tych dniach wyszłey w Paryżu. Autor przysłał mi ją na dowod wdzięczności za udzielone mu przezemnie wiadomości względem Północnego prawa morskiego.“ Przerzuciłem tę książkę: wszystko, co się odnosi do naszego prawa, po większey części czerpano z *Lappenberga*. Za mojém przybyciem do Paryża, zaymę się pilnie tém dziełem.

Lappenberg rozpytywał się u mnie z ciekawością o aktach, znalezionych w przeszłym roku w Nowogorodzkiey Izbie Skarbowey. „Czy niema między niemi dokumentow, tyczących się związku Hanzeatyckiego?“ zapytał się u mnie. Opowiedziałem mu jakiego rodzaju są te akta. „Czy WPan wiesz to z pewnością?“ Zapytał z niemiecką akuratnością. — Kierowałem korrespondencyą i czynnościami Kommissyi Archeograficzney, do którey weszły te akta, odpowiedziałem mu. Tu musiałem mu opisać czynności Kommissyi. „Szkoda, że niemacie u siebie szkoły paleograficzney, w którey mogliby kształcić się młodzi ludzie, poświęcający się archeologii,“ powiedział Lappenberg.

Prosiłem Lappenberga o pokazanie mi archiwu mieskiego. „Jeżeli masz Pan teraz czas wolny, możemy się natychmiast tam udadź.“ Podziękowałem, jak mogłem, uprzeymemu gospodarzowi. Wstaliśmy. „Jak piękny widok z tego gabinetu,“ mówiliśmy z N. — „Z tamtey strony widok jeszcze jest pięknieyszy” odpowiedział nam Lappenberg i poprowadził nas do innych pokojow. Jakoż w samey rzeczy widok na esplanadę jest czarujący! Pyszne topole tworzą na wale piękną alleję. Z jedney strony daje się widzieć piękna Elba, z drugiey Alster. Wysokie wieże kościołów Gotyckich wzno-

грюмо возвышаются надъ зданіями новой архитектуры. Настоящая панорама.

Дорогою начался разговоръ о Ганзейскихъ городахъ, и мы незамѣтно дошли до архива. Лаппенбергъ завѣдываетъ имъ съ 1823 года. Какъ бы ты думалъ, чѣмъ былъ прежде этотъ архиваріусъ, одинъ изъ милліонщиковъ Гамбурга? Министромъ, Резидентомъ при Прусскомъ дворѣ! Г. Эксъ-Министръ, каждый день, въ продолженіи 14 лѣтъ, является въ архивъ и не боится антикварской пыли. Понимаешъ ли ты теперь, что такое науки въ Германіи?

Архивъ въ величайшемъ порядкѣ; онъ занимаетъ нѣсколько комнатъ и раздѣленъ на 12 отдѣленій. Всѣ документы описаны и внесены въ каталоги, трояκаго рода: одинъ изъ нихъ хронологическій, гдѣ всѣ документы расположены по годамъ; другой систематическій, гдѣ всѣ документы распредѣлены по содержанію, и третій, гдѣ документы исчислены по Государствамъ. Есть нѣсколько грамотъ и листовъ Михаила Θеодоровича, Алексѣя Михаиловича, Іоанна и Петра Алексѣевичей. Объ нихъ ничего не пишу къ тебѣ потому, что Н. имѣетъ оффиціальное порученіе осмотрѣть въ Гамбургѣ документы, касающіеся до Россійской Исторіи. Лаппенбергъ сказалъ мнѣ, что главнѣйшее хранилище подобныхъ актовъ находится въ Любскомъ архивѣ. Жаль, что Любской архивъ, по словамъ нашего Консула, Г. Шлецера, недоступенъ.

Осмотрѣвъ архивъ, я простился съ Лаппенбергомъ и поблагодарилъ его за ласковый, радушный пріемъ. Я никакъ не ожидалъ найти въ Нѣмецкомъ ученомъ такого словоохотнаго человѣка.

На другой день я осматривалъ городскую библіотеку. Помѣщеніе ея незавидно, но порядокъ, вѣжливость и услужливость библіотекарей стоятъ вниманія. Библіотека открыта ежедневно для всѣхъ сословій съ двѣнадцати до часа, а по Средамъ и Субботамъ до двухъ часовъ. Книги отпускаются на домъ тѣмъ, кто можетъ представить поручительство Гамбурскаго гражданина; читать же въ самой библіотекѣ невозможно отъ тѣснаго помѣщенія. Въ библіотекѣ считается до 120,000 томовъ, исключая 20,000 диссертацій, которыя не входятъ въ число книгъ. Сочиненія расположены по предметамъ: сначала Латинская литература, потомъ Греческая и т. д. Въ каждомъ отдѣлѣ книги стоятъ по форматамъ. Каталоги составлены со всею аккуратностію: въ одномъ помѣщены всѣ имена сочинителей въ алфавитномъ порядкѣ; въ другомъ заглавія самыхъ сочиненій по предметамъ. Я разсматривалъ Отдѣленіе Русской Исторіи: оно весьма полно. Тутъ я нашелъ всѣхъ путешественниковъ, бывшихъ въ Россіи съ XV по XVIII вѣкъ, и многія русскія сочиненія, касающіяся до нашей Исторіи и переведенныя на Нѣмецкій языкъ, на прим. Карамзина, Ломоносова и др. Шлецеръ, Эверсъ, Штраль, также стоятъ на полкахъ. На Русскомъ языкѣ я нашелъ только одну Царственную Книгу. Рукописей Славянскихъ вовсе нѣтъ; но есть богатая, по словамъ библіотекаря, коллекція восточныхъ манускриптовъ. Къ числу достопримѣчательностей библіотеки должно отнести творенія Виргилія, принадлежавшія Лютеру съ собственноручными его замѣчаніями на поляхъ. Вѣроятно, Лютеръ очень любилъ Виргилія, потому что весь экземпляръ твореній великаго поэта, испещренъ замѣтками знаменитаго θеолога.

Вчера обѣдалъ я у нашего Консула; онъ познакомилъ меня съ своею супругою, очень умною и любезною дамою, которая много путешествовала. По разсказамъ ея, Гамбургъ очень скученъ зимою: мужчины всѣ заняты коммерціею, дамы почти никогда не являются въ обществахъ; балы большая рѣдкость; за то часто бываютъ обѣды, которые продолжаются не менѣе пяти часовъ. Каково же дамамъ! Консулъ нашъ живетъ великолѣпно; домъ, имъ занимаемый, убранъ съ величайшимъ вкусомъ. Я не знаю, какъ мнѣ благодарить Г. Бахерахта за всѣ его ласки. Онъ заботится обо мнѣ, какъ будто о человѣкѣ самомъ близкомъ. Самъ предложилъ мнѣ рекомендательныя письма въ Гавръ къ нашему Консулу и въ Парижъ къ нѣсколькимъ знакомымъ своимъ.

О веселостяхъ Гамбурга напишу тебѣ изъ Гавра; теперь спѣшу укладывать свои вещи; завтра, въ четыре часа ночи, ѣду въ Гавръ на пароходѣ. Пожелай мнѣ счастливаго пути. *Сергѣй Скромненко.* (*А.В.*)

Съ 1-го числа настоящаго мѣсяца Іюля, началась подписка на 2-ю половину текущаго года. Цѣна съ пересылкою по почтѣ 5 р. 50 к. сер., безъ почты 4 р. 50 к. сер. Для жителей города Вильны принимается и на четверть года, цѣна 2 р. 25 коп. сер.

szą się ponuro nad gmachami nowey architektury. Prawdziwe panorama.

W drodze rozpoczęła się rozmowa o miastach Hanzeatyckich, i niepostrzeżenie przybyliśmy do archiwum. Lappenberg zawiaduje nim od roku 1823. Jak sądziłbyś, czém był pierwiey ten archiwariusz, jeden z milionowych obywateli Hamburga? Ministrem Rezydentem przy dworze Pruskim! P. Ex-Minister, co dzień od lat 14, przychodzi do archiwu i niewzdryga się antykwarskiego pyłu. Czy poymujesz teraz czém są nauki w Niemczech?

Archiwum w naylepszym jest porządku; zaymuje kilka pokojow i podzielone jest na 12 oddziałow. Wszystkie dokumenta są opisane i zawarte w katalogach, trojakiego rodzaju: jeden z nich jest chronologiczny, gdzie wszystkie dokumenta rozłożone są latami; drugi systematyczny, gdzie wszystkie dokumenta zapisane są podług treści, i trzeci, gdzie dokumenta są wyliczone podług państw. Jest tam kilka dyplomatow i listow Michała Feodorowicza, Alexieja Michayłowicza. Jana i Piotra Alexiejewiczów. Nic o nich niepiszę do ciebie dla tego, iż N. ma urzędowe zlecenie, ażeby obeyrzał w Hamburgu dokumenta, Rossyyskiey historyi tyczące się. Lappenberg mówił mi, iż głównieyszy zbiór takich aktów znayduje się w archiwum Lubeckiém. Szkoda, że Lubeckie archiwum, podług opowiadania naszego Konsula Pana Schletzera, jest niedostępném.

Po obeyrzeniu archiwum pożegnałem się z Lappenbergiem i podziękowałem mu za uprzeyme i serdeczne przyjęcie. Niespodziewałem się wcale znaleźć w Niemieckim uczonym tak chętnie rozmawiającego człeka.

Nazajutrz oglądałem bibliotekę mieyską. Jey pomieszczenie nie jest zazdrośne, ale porządek, grzeczność i usłużność bibliotekarzów godne zastanowienia. Biblioteka otwartą jest codzień dla wszystkich stanów od godziny 12-tey do pierwszey, a we Srody i Soboty do godziny drugiey. Xiążki pozwalają brać do siebie tym, którzy mogą złożyć porękę Hamburskiego obywatela; w samey zaś bibliotece czytać nie można dla ciasnego mieysca. W bibliotece liczy się do 120,000 tomow, oprócz 20,000 dyssertacyj, które nie wchodzą do liczby książek. Dzieła rozłożone są podług przedmiotow: naprzód literatura Łacińska, potém Grecka i t. d. książki w każdym oddziale stoją dobrane do formatów. Katalogi ułożone są z całą dokładnością: jeden obeymuje wszystkie imiona autorow w porządku alfabetycznym; drugi tytuły samych dzieł podług materyi. Przeglądałem oddział Historyi Rossyyskiey: jest dość kompletny. Znalazłem tu wszystkich podróżo-pisarzy, którzy byli w Rossyi od XV do XVIII wieku, i wiele dzieł Rossyyskich, mających związek z naszą historyą, a przetłómaczonych na język Niemiecki, naprzykład: Karamzina, Łomonosowa i innych. Schletzer, Ewers, Strahl stoją także na połkach. W języku Rossyyskim znalazłem tylko jedną księgę Jenealogiczną Monarchow. Rękopisow sławiańskich wcale niema, ale za to jest bogata podług słów bibliotekarza, kollekcyą manuskryptow wschodnich. Do liczby osobliwości biblioteki należy policzyć dzieła Wirgiliusza, należące do Lutra z własnoręcznemi jego uwagami na marginesach. Zapewne Luter niezmiernie lubił Wirgiliusza, gdyż cały exemplarz dzieła wielkiego poety upstrzony jest notatami sławnego teologa.

Wczora byłem na obiedzie u naszego Konsula; zaznajomił mię ze swoją żoną, cale rozsądną i przyjemną damą, która wiele podróżowała. Podług jey opowiadań, Hamburg bardzo jest smutny podczas zimy: wszyscy mężczyzni zajęci są handlem, a damy prawie nigdy nie ukazują się w towarzystwach; bale są tu wielką osobliwością; natomiast częste bywają obiady, które naymniey pięć godzin trwają. Jakże tam żyją damy! Konsul nasz żyje wspaniale; dom przezeń zaymowany, ubrany jest z naywiększym gustem. Niewiem jak mam dziękować P. Bacharachtowi za wszystkie jego uprzeymości. Troszczył się o mnie, jakby o naybliższym krewnym. Sam mi ofiarował rekomendacyyne listy do Hawru do naszego Konsula i do Paryża do kilku swoich znajomych.

O zabawach Hamburskich napiszę ci z Hawru; teraz śpieszę pakować me rzeczy; jutro o godzinie czwartey w nocy, jadę do Hawru na statku parowym. Życz mi szczęśliwey podróży. *Sergiusz Skromneńko.* (*G.S.P.*)

Od dnia 1-go teraźnieyszego miesiąca Lipca, zaczęła się prenumerata na 2-gie półrocze bieżącego roku. Cena zwyczayna z pocztą 5 rub. 50 kop., bez poczty 4 rub. 50 kop. srebrem. Na mieyscu w Wilnie można prenumerować i kwartałowie, cena 2 rub. 25 kop. srebrem.

ВИЛЬНА. Типограф. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Іюля 13 д. 1837 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. Кав. *Левъ Боровскій.*